

# द्राक्ष विशेषांक

शुक्रवार, ७ ऑक्टोबर २०२२ | पाने १६ |

## फळछाटणीनंतर केवडा नियंत्रण



डॉ. सुजोय साहा



डॉ. आर. जी. सोमकुंवर



सुमंत कबाडे

योग्य प्रमाणात आणि योग्य वेळी शिफारशीत बुरशीनाशकांचा वापर केला तर रोगांवर नियंत्रण मिळते. रोगांचा प्रादुर्भाव ओळखून शिफारशीनुसार बुरशीनाशकांचा वापर करावा.

राज्यात सप्टेंबर आणि ऑक्टोबर महिन्यात मोठ्या प्रमाणात फळछाटणी केली जाते. छाटणीनंतरचे ३५ ते ४० दिवस महत्त्वाचे आहेत. नवीन फुटीच्या काळात आणि घड लागण्याच्या काळात वेगवेगळ्या रोगांचा प्रादुर्भाव होण्याची शक्यता असते. आर्द्रतायुक्त आणि थंड वातावरणामध्ये वेलीवर केवडा (प्लास्मोपॅरा विटिकोला), भुरी (इरिसिफे निकेटर), बुरशीजन्य करपा (कोलेटोट्रिकम ग्लास्पोरिऑडीस), जिवाणू करपा (झान्थोमोनास कॅम्पेस्ट्रिस विटिकोला) आणि तांबेरा (फॅकोस्पोरा युव्हिटीस) या रोगांचा प्रादुर्भाव दिसतो. वेलीची कोवळी पाने, शेंड्याचा भाग, लहान घड व लहान मणी यावरही रोगाचा प्रादुर्भाव दिसतो. योग्य प्रमाणात आणि योग्य वेळी शिफारशीत बुरशीनाशकांचा वापर केला तर रोगांचे नियंत्रण मिळते. अयोग्य किंवा अनावश्यक बुरशीनाशकांचा वापर केल्यास उत्पादन खर्चात वाढ होते. फक्त तसेच द्राक्षामध्ये बुरशीनाशकांचा अंश राहण्याची शक्यता असते.

पान १५ वर >

द्राक्षाचे गोळीघड जिरु नये, द्राक्षमण्यांचा लंबगोल आकार व आकर्षक पॉईटसाठी वापरा...  
**ऑरबीटची दर्जेदार उत्पादने**  
**फोर्स प्लस** **रेसर**



प्रमाण : ०.५ ते १ मिली प्रति लिटर पाण्यातून फवारणी



प्रमाण : ५ मिली प्रति १५ लिटर पाण्यातून फवारणी

**ORBIT CROP MICRONUTRIENTS**  
Contact Us : 9699651229 / 9657880480 Web : www.orbitcrop.co.in

**KOTHARI**  
इरिगेशन  
झीप | स्पिंकलर | ऑटोमेशन | मल्विंग

महाराष्ट्र राज्यासह १४ राज्यांत अनुदानास मान्यताप्राप्त

दर्जेदार व भरघोस उत्पादनाचे अचूक तंत्रज्ञान व दमदार भरवशाचा साधीदार एकच कोठारी इरिगेशन

के-लिन झीपलाईन 16, 20 mm  
के-लिन PCAS झीपलाईन 16, 20 mm  
के-लिन PCND झीपलाईन 16, 20 mm

**KOTHARI**  
IRRIGATION

"आता ऑटोमेशनचा खर्च 50% हून ही कमी प्रत्येक द्राक्ष बागायतदारांच्या आवाक्यात

**KOTHARI GROUP**  
Let's Fly High... Beyond Horizons!

**Nutrijet**  
Fertilization Machine

**Irribeat**  
CONTROLLER

ऑटोमॅटीक इरिगेशन & फर्टिगेशन कंट्रोल सिस्टिम

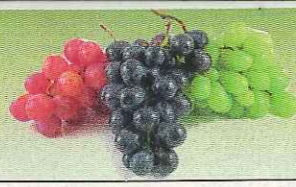
- इन्व्हील्ट कंट्रोलर
- अचूक पाणी व खत व्यवस्थापन
- EC व pH कंट्रोल सहित
- सर्व सेंसर (हवामान, आर्द्रता व इतर सर्व) जोडता येतात
- जास्तीत जास्त प्रादेशिक भाषेत प्रोग्रामिंग शक्य
- जगात कोसूनही मॉबाईलवरून नियंत्रित

**कोठारी अॅग्री मल्व फिल्ड**

- 21 ते 100 मायक्रॉनमध्ये उपलब्ध.
- शिल्डर-ब्लॅक, व्हाइट-ब्लॅक, यलो-ब्लॅक, रेड-ब्लॅक या रंगात उपलब्ध.
- सेंटर टू सेंटर व झिगझॅग होल प्रकारात उपलब्ध.

**हायटेक ड्रिपरची शृंखला**

के-लिन नॉन ड्रिपर फिल्टर इन्लाईन ड्रिपर १.२/२.४ लि./तास	के-लिन नॉन ड्रिपर फिल्टर इन्लाईन ड्रिपर २/४ लि./तास	के-लिन पीसीएल फिल्टर इन्लाईन ड्रिपर ०.८/१.२/१.६ लि./तास	के-लिन पीसीएल फिल्टर इन्लाईन ड्रिपर ०.८/१.२/१.६/२.४/३.४ लि./तास	के-लिन पीसीएल फिल्टर इन्लाईन ड्रिपर २.४/४.५ लि./तास	ऑनलाईन टर्बो ड्रिपर ४/८/१४ लि./तास	ऑनलाईन पीसीएल ड्रिपर ४/८ लि./तास



## फळछाटणीनंतर केवडा नियंत्रण

» पान १ वरून

### केवडा रोगाचे नियंत्रण

- ▶ फळछाटणी झालेल्या बागांमधील ओलांडा पूर्णपणे मॅन्कोझेब (२ ते २.५ ग्रॅम प्रति लिटर पाणी) द्रावणाने धुऊन घ्यावा. यामुळे डाऊनीच्या नियंत्रणाला मदत होते. यानंतर सल्फर (२ ते २.५ ग्रॅम प्रति लिटर पाणी) धुऊन काढावा. यामुळे भुरी रोगाच्या नियंत्रणाला मदत होते. नवीन रोगाचा प्रसार होण्याचे प्रमाण कमी होईल.
- ▶ ७ ते १५ दिवसांच्या टप्प्याने बागेमध्ये मांजरी ट्रायकोशक्ती (ट्रायकोडर्मा) १० ग्रॅम प्रति एकर याप्रमाणे टिबकद्वारे देणे सुरु ठेवावे किंवा मांजरी वाइन्गार्ड (ट्रायकोडर्मा) एक लिटर प्रति ४०० लिटर पाण्यात पाण्यात मिसळून एक एकर क्षेत्रात आळवणी करावी.
- ▶ नवीन फुटीवर रोग येऊ नये म्हणून मॅन्कोझेब किंवा झायरम किंवा मेटिराम (२ ग्रॅम प्रति लिटर पाणी) या बुरशीनाशकांचा वापर हायड्रोजन सायनामाइड (२५ ते ३५ मिलि प्रति लिटर) सोबत करावा. काड्यांना योग्य प्रकारे समप्रमाणात हायड्रोजन सायनामाइडची पेस्ट लावावी.
- ▶ काडी फुटण्याच्या एकसमान अवस्थेमध्ये कॉपरयुक्त बुरशीनाशकांची फवारणी करावी. कॉपर ऑक्सिक्लोराइड २.५ ग्रॅम प्रति लिटर पाणी किंवा कॉपर हायड्रॉक्साइड १.५ ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात मिसळून एक फवारणी करावी. जास्त प्रमाणात कॉपरयुक्त बुरशीनाशकांची फवारणी केल्यामुळे पानांवर स्कोर्विंग होण्याचे प्रमाण वाढू शकते. त्यामुळे कॉपरयुक्त

बुरशीनाशकांची एकच फवारणी घ्यावी.

- ▶ फळछाटणीनंतर ४० दिवसांच्या आतील अवस्थेमध्ये द्राक्षवेलीवर आंतरप्रवाही बुरशीनाशकांचा वापर करावा. ३५ ते ४० दिवसांच्या आतमध्ये सीएए गटातील बुरशीनाशके मॅन्डीप्रोपामिड ०.८ मिलि किंवा अमिसुलब्रोम ०.३७ मिलि प्रति लिटर पाण्यात मिसळून कमीत कमी दोन फवारण्या कराव्यात. याव्यतिरिक्त डायमेटोमॉर्फ (५० टक्के डब्ल्यूपी) ०.५० ते ०.७५ मिलि किंवा इप्रोव्हॅलीकार्ब (५.५५ टक्के) अधिक प्रोपिनेब (६१.२५ टक्के डब्ल्यूपी) हे संयुक्त बुरशीनाशक २.२५ ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
- ▶ आंतरप्रवाही बुरशीनाशकांच्या फवारणीसाठी सुरुवातीचे ३५ ते ४० दिवस महत्त्वाचे असतात. कारण त्या वेळी पानांमध्ये ती बुरशीनाशके शोषली जाऊन रोग नियंत्रण मिळते.
- ▶ नवीन फुटीची अवस्था ही आंतरप्रवाही बुरशीनाशके फवारणीसाठी योग्य वेळ आहे. त्यामुळे पुढील टप्प्यात बुरशीनाशकांचे अवशेष द्राक्षात राहत नाहीत.
- ▶ ज्या वेळी बागेमध्ये पाऊस असेल तेव्हा बागेमध्ये फवारणी करताना बुरशीनाशकासोबत सिलिकॉनचा वापर उपयुक्त ठरतो.
- ▶ बागेमध्ये मोठ्या प्रमाणात दव असेल किंवा पाऊस असेल तर मॅन्कोझेब किंवा मेटिराम या बुरशीनाशकांची ५ किलो प्रति एकरी या प्रमाणात धुळणी करावी.

- डॉ. सुजोय साहा, ☎ ९४५०३९४०५३  
 - सुमंत कबाडे, ☎ ८६००२८९६३४  
 (राष्ट्रीय द्राक्ष संशोधन केंद्र, मांजरी, जि. पुणे)



केवडा रोगाचा प्रादुर्भाव.



## जैविक शेतीचे महानायक

निर्यातक्षम उत्पादनातील हानिकारक रेसिड्यूची चिंता विसरा  
आणि मायक्रोबॅक्स चे दर्जेदार उत्पादने वापरा

